

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

prof. TOMASZ GRODZKI

Warszawa, 21 grudnia 2021 r.

BL.SPKO.0420.4.2021

Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

w związku z odrzuceniem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 września br. odrzucającej ustawę o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (druk senacki nr 482, druki sejmowy nr 1535), publicznie znaną jako „lex TVN” (dalej: z.u.r.t.), pozwalam sobie zwrócić uwagę Pana Prezydenta, że Senat podjął tę uchwałę, dostrzegając, iż z.u.r.t.:

- 1) negatywnie wpływa na sytuację podmiotów od wielu lat rozpowszechniających w Polsce programy telewizyjne na podstawie legalnie uzyskanych koncesji, co jest niezgodne z – wynikającą z art. 2 Konstytucji – zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także zasadą ochrony interesów w toku oraz praw słusznie nabytych;
- 2) godzi w konstytucyjnie zapewnione wolności:
 - a) środków społecznego przekazu (art. 14 Konstytucji),
 - b) wyrażania poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji (art. 54 ust. 1 Konstytucji), ponieważ po udzieleniu koncesji państwo powinno powstrzymać się od ingerencji w wynikające z nich uprawnienia nadawców, o ile rozpowszechniają oni swoje programy w zgodzie z obowiązującym porządkiem prawnym,
 - c) działalności gospodarczej, ponieważ nie został wykazany ważny interes publiczny, a wprowadzanie przewidzianych w niej zmian nie jest konieczne dla ochrony bezpieczeństwa państwa przed bliżej niesprecyzowanymi działaniami państw trzecich spoza obszaru Unii Europejskiej (art. 22 art. 31 ust. 3 Konstytucji);
- 3) mając obecnie w praktyce zastosowanie tylko do jednego podmiotu (amerykańskiej spółki Discovery Inc., do której należą spółki emitujące w Polsce programy: TVN, TVN24, TVN Style, TVN Sport i Discovery), godzi w postanowienia Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki sporządzonego w Waszyngtonie w dniu 21 marca 1990 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 97, poz. 467; dalej: Traktat handlowy), z którego wynika:
 - a) że żadne wprowadzane w przyszłości wyjątki odnoszące się do własności i prowadzenia stacji nadawczych radiowych i stacji telewizyjnych nie będą mieć

- zastosowania do już istniejących inwestycji (art. II ust. 1 zdanie czwarte i ust. 4 Aneksu),
- b) niedyskryminacyjne traktowanie inwestycji amerykańskich w Polsce, których nie można traktować mniej korzystnie od analogicznych inwestycji któregośkolwiek innego państwa (art. II ust. 1 zdanie piąte i ust. 4 Aneksu),
 - c) zakaz wywłaszczenia lub znacjonalizowania inwestycji bezpośrednio lub pośrednio przez środki równoznaczne z wywłaszczeniem lub nacjonalizacją, chyba że miałyby to nastąpić:
 - w celu publicznym,
 - z zachowaniem zasad niedyskryminacji (art. VII ust. 1 zdanie pierwsze *in principio*);
- 4) może pociągać za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa związane z naruszeniem Traktatu handlowego i koniecznością bezzwłocznej wypłaty odpowiedniego i skutecznego odszkodowania (art. VII ust. 1 zdanie pierwsze *in fine* i zdanie drugie);
 - 5) narusza art. 49 i art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 2004.90.864/2 z dnia 30 kwietnia 2004 r.) zapewniające swobodę przedsiębiorczości spółkom założonym zgodnie z ustawodawstwem jednego z państw członkowskich oraz mającym statutowe siedziby, zarządy lub główne przedsiębiorstwa wewnątrz Unii Europejskiej (ograniczenia tej swobody są dopuszczalne, jeśli są uzasadnione względami bezpieczeństwa publicznego, czego jednak projektodawcy nie wykazali).

Niezależnie od powyższych zastrzeżeń merytorycznych, za konieczne uważam zwrócenie uwagi Pana Prezydenta na poważne naruszenia proceduralne, mające miejsce w toku procesu legislacyjnego z.u.r.t., ponieważ:

- 1) część jej przepisów (art. 1 pkt 1 i 2) została uchwalona z naruszeniem konstytucyjnego wymogu rozpatrywania przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej projektów ustaw w trzech czytaniach (art. 119 ust. 1 Konstytucji);
- 2) została ona uchwalona z wielokrotnym naruszeniem uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2021 r. poz. 483, ze zm.; dalej: Regulamin), a mianowicie:
 - a) art. 189 ust. 1, ponieważ przy reasumpcji głosowania nieziszczone były regulaminowa przesłanka zaistnienia „uzasadnionych wątpliwości” co do jego wyniku (nie są takimi wątpliwościami ani przegłosowanie określonego wniosku sprzecznie z wolą parlamentarnej większości, ani medialne oświadczenia niektórych posłów o popełnionej – jakoby – pomyłce w głosowaniu),
 - b) art. 152 ust. 5, ponieważ posiedzenie sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu zostało zwołane bez zachowania trzydniowego terminu zawiadomienia członków komisji o terminie i porządku dziennym posiedzenia,
 - c) art. 54 ust. 2, ponieważ do udziału w posiedzeniu nie został w sposób odpowiedni zaproszony senator sprawozdawca reprezentujący połączone senackie komisje: Kultury i Środków Przekazu, Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Ustawodawczą, które omawiały ustawę rozpatrywały; tym samym Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uniemożliwił senatorowi sprawozdawcy przedstawienie uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Ze względu na ustrojową rolę Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, czuję się w obowiązku zwrócić uwagę Pana Prezydenta szczególnie na ostatnie naruszenie proceduralne – stanowiące dodatkowo złamanie ukształtowanego przez dziesięciolecia odrodzonej Rzeczypospolitej dobrego obyczaju parlamentarnego – które uniemożliwiło przedstawicielowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej udział w posiedzeniu sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu i zabranie głosu w celu przedstawienia uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej o odrzuceniu ustawy. Zawiadomienie o jej posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2021 r. nosi bowiem tę samą datę i zostało przekazane Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej pocztą elektroniczną tegoż dnia o godz. 12:47, czyli na 13 minut przed wskazanym w piśmie początkiem posiedzenia (godz. 13:00). Jest to tym bardziej rażące, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę w sprawie z.u.r.t. już 9 września br., a została ona skierowana do rozpatrzenia przez sejmową Komisję Kultury i Środków Przekazu dopiero 17 grudnia br. (zgodnie z informacją dostępną na stronie internetowej <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1389> – dostęp 20 grudnia br.) i tegoż dnia – na tenże dzień – zwołane zostało jej posiedzenie.

Jakkolwiek – wynikający z art. 152 ust. 5 Regulaminu – termin trzydniowy dotyczy członków komisji, nie zaś „zainteresowanych organów państwowych”, to jednak powiadomienie o posiedzeniu sejmowej komisji z kilkunastominutowym wyprzedzeniem stoi w wyraźnej sprzeczności z zawartą w preambule Konstytucji zasadą współdziałania władz.

Z poważeniem
Tomasz Grodzki.